

TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ
III.OLAĞAN GENEL KURULU
ÇALIŞMA RAPORU

Tüm İktisatçılar Birliği Genel Kurulu'nun sayın üyeleri;

Birliğimiz genel yönetim kurulunun bir yıllık çalışmalarının bir dökü-
münü yapmak, bu dönem içindeki çalışmalarımızın hesabını vermek ve TİB'in
yeni bir çalışma dönemine gireceğimiz şu günlerdeki durumunu saptamak
üzere hazırladığımız bu kısa çalışma raporunu bilgilerinize sunuyoruz.

Tüm İktisatçılar Birliği'nin toplumsal mücadele içindeki yerini ve iş-
levini, örgütün niteliği ve amaçları belirlemektedir. Bu yüzden ülkemiz-
deki sosyal mücadelenin son yıllarda ulaştığı boyutları ve bunun teme-
lindeki nedenleri en genel hatlarıyla saptamanın yararlı olacağı inan-
cındayız:

Türkiye, günümüzde emperyalist-kapitalist sistem içinde yer alan, tarihsel
gelişim süreci içinde dış dinamiklerin belirleyici rol oynaması nedeni
ile geri kalmış bir ülke durumundadır. Bu duruma gelişti şöyle özetleye-
biliriz.

Osmanlı toplumunun merkezi-fedal bir devlet olarak örgütlenişi, bu yapı-
nın işleyişinin sonucu olarak sınıf gelişmelerinin olgunlaşmayı ve
Marx'ın belirttiği gibi tefecilik ve ticaret yoluyla meydana gelen
nakdi sermayenin sanayi sermayesine dönüşmesinin kırdaki feodal hukuk
düzeni, şehirlerde ise lonca sistemini ayakta tutan hukuk düzeni ile
engellenişi; kısacası toplumun iç dinamiklerinin feodaliteden kapitaliz-
me geçiş sürecini uzatışı ve bu arada Avrupa kapitalizminin müdahalesi
Türkiyenin geri bırakılmışlığının en önemli temelini oluşturur.

Ulusal burjuvazi yaratılması ve bağımsız gelişmenin sağlanması amacı
ile küçük burjuvazinin önderliğinde yürütülen 1908 ve 1919-1923 hareket-
leri, sınıfsal niteliklerinden ötürü başarısızlığa uğramış ve Türkiye
emperyalist-kapitalist sistemin bir parçası olma durumunu korumuştur.

Kapitalizm emperyalist aşama ile birlikte genel ve sürekli bir bunalıma
girmiştir. Ve emperyalizm çağı, dünya çapında devrimlerin objektif
koşullarının olduğu bir çağdır.

Bu nedenlerle, emperyalizm tarafından sömürülen diğer geri bırakılmış ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de gelişme süreci, emperyalist-kapitalist sistemden ve bunun ülke içerisindeki yansıması olan yarıdan başlamış olarak düşünülmektedir. Özellikle 1960'lardan bu yana gelişen garplik sanyileşme ve kapitalistleşme sürecine emperyalizm ve yerli ortaklarının belirleyiciliğini dikkate alarak yaklaşıldığında, bugün ekonomik ve politik ortama ulaşılacak noktanın açıklanması yapılabilmektedir. Emperyalist-kapitalist sistem içindeki işbölümünün bir gereği olarak göçmüklük tüketim malları üretimine yönelik montajcı ya da tasaron nitelikteki sanyileşme, dışa bağımlı ve tekelci niteliğinden ötürü bir yandan üretici

Emperyalist ülkeler arası ilişkilerdeki ve geri bırakılmış ülkelerin sömürülmesinde uygulanan yöntemlerdeki değişiklikler olarak beliren göçmürlerde, geri bırakılmış ülkelerdeki burjuvazinin nitelik ve işlevindeki değişimler belirleyici olmuştur. Daha önce işbirlikçi nitelik taşıyan konprador burjuvazinin emperyalizmle geçitli yollardan bütünleşerek gelişmesiyle emperyalizm bu ülkeler için bir işsel olgu haline gelmiştir. Ancak, yerli tekelci burjuvazi, güçsüzlüğünden ötürü, emperyalizm en has ortağı olmasına karşın tek güç olmamakta, emperyalizm büyük ticaret sermayesi ve toprak ağalarıyla işbirliği yapmak zorunda kalmaktadır. Böylece, geri bırakılmış ülkelerin gelişimleri emperyalizm ve yerli ortakları tekelci sermaye ile tekelci-tüccar ve toprak ağalarından oluşan hakim sömürücü ittifak tarafından belirlenmekte, emperyalizmin pazar ve karlı yatırım alanları bulma sorunlarının çözümüyle yönelik garplik ve güdümlü bir kapitalistleşmeye yönelmektedir.

Emperyalizmin III. bunalım dönemi diye adlandırılmaktadır, genel olarak II. Paylaşım Savaşı sonrası başlayan dönem de emperyalist sömürü yöntemlerinin gördüğü artışta da görülmektedir. Sosyalist ülkelerin topluluğunun büyümesi ve ulusal kurulus mücadelelerinin gelişmesi emperyalizmin yukarıda sözüne ettiğimiz pazar, yatırım alanı ve hammadde sorunlarının derinleştiğidir. Öte yandan da metropollerde birikiminin ulaştırılması, uluslararası işbölümünün gelişmesi ve bilimsel ve teknolojik devrim, uluslararası niteliği giderek artan tekelci sermayeyi dünya çapında yeni çözümlenelere itmiştir.

Emperyalist-kapitalist sistem içerisinde belirleyici unsur metropol ülkelerdeki sermayedir. Sistem içerisinde yer alan ülkelerin ekonomik ve politik yapıları uluslararası tekelci sermayenin pazar, yatırım alanı ve hammadde sorunlarının çözümü için gitmek zorunda oldukları uygulamalar çerçevesinde belirlenmektedir.

güçlerin gelişmesini engellerken öte yandan hayat pahalılığı ve işsizliğe neden olarak emekçi kitlelerin içinde buldukları durumu her gün daha da kötüleştirmektedir. Gündünlü ve dışa bağımlı kapitalistleşmenin ürünü olan ekonomindeki yapısal darboğaz ve güçlüklerin yükü başta işçi sınıfı olmak üzere emekleriyle geçinenlerin omuzlarına yıkılmakta, iktidarda ki egemen sömürücü azınlık ile halk arasındaki çelişki gittikçe derinleşmektedir.

Geçtiğimiz bir yıl, bu çelişkinin en üst boyutlara ulaştığı, egemen sınıfların halk üzerindeki baskılarını alabildiğine yoğunlaştırdığı bir dönem oldu. Ne pahasına olursa olsun sömürüyü sürdürmek isteyen hakim sömürücü azınlık MC aracılığı ile halkın gelişen toplumsal muhalefetini bastırmaya çabaladı. Hemen her gün işçiler, öğrenciler, öğretmenler faşist militanlarca kurşunlandı. Yurtsever ve devrimci öğretmenler, memurlar kayıldı, sürüldü, devlet kadroları faşist militanlarla dolduruldu. İşçilerin sendika seçme özgürlüğünün, grev hakkının kullanılmasını önlemek için çeşitli faşist yıldırma yöntemleri uygulandı. Demokratik kitle örgütlerinin çalışmalarını çeşitli baskılarla kısıtlanmak istendi. Bunun en son örneğinden biri de Tüm İktisatçılar Birliği'nin Ankara Valiliği tarafından bir ay süreyle kapatılması oldu.

Geçtiğimiz dönemin ana hatlarıyla belirtilen bu karanlık görünümünün tek ümit verici noktası halkımızın demokratik mücadelesinin gerilemeyeceğidir. Tüm baskılara karşın 1976'da işçi sınıfının bayramı "1 Mayıs" yüzbinlerin katılımıyla kutlandı, işçi sınıfı başta olmak üzere tüm halkın ve demokratik güçlerin direnişiyle sivil sıkıyönetim mahkemeleri niteliğindeki Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin devamı engellendi. Egemen güçlerle halk arasındaki çelişkinin derinleşmesiyle artan egemen güçlerin ezme ve yıldırma politikası halkın ve onun demokratik kitle örgütlerinin yurtsever direnişini kıramamıştır. Faşist baskılara karşı toplumsal muhalefet giderek güçlenmekte, toplumsal mücadele hayatın her alanında yoğunlaşmaktadır.

Böyle bir ortam içinde Tüm İktisatçılar Birliği'nin işlevi ve görevleri konusuna kısaca değinmek yararlı görüyoruz:

Kuruluş bildirgesinde de belirtildiği gibi TİB, iktisat biliminin emekçi sınıflar yararına kullanılması ve iktisat biliminin emekçi sınıfların ekonomik-demokratik mücadelesinde etkin bir araç haline getirilmesi doğrultusunda çalışmalar yapılmasını savunmakta ve halkımızın bağımsızlık, demokrasi ve sömürüye karşı mücadelesinde yer alanlara sağlam veriler aktarmaya çalışmaktadır.

Anti-faşist, anti-emperyalist mücadelede TİB örgütünün yapısı, gelişmesi ve örgüt işlevi yukarıdaki amaçlar açısından ele alınmalıdır. Genel gelişme biçimi entelektüel gelişme olduğundan TİB'nin örgüt işlevi de esasına uygun olmalıdır. Bunun dışında ve araştırılabilir kolektif gelişme

Özetlemek gerekirse TİB bir demokratik kuruluş olarak kendi üyelerinin ekonomik-demokratik hakları için mücadele eden bir örgüt değil, genel olarak gönüllü ileri-yurtsever, demokrat, devrimci kışkırtıcı bir araç-gereç toplumsal sorunların incelenmesi ve sonuçların halkımıza mal edilmesi yolunda gelişmektedir. Bu anlamda TİB'nin sosyal mücadeledeki yerini devrimci-demokratik mücadeleye destek bir örgüt olarak görmek gerekir.

Tüm İktisatçılar Birliği, İktisat bilimini bir avuç burjuva bilim adamının kul lanımından çıkartıp kitlelere mal etmek, kitlelerin çıkarlarını doğrudan doğruya yolumlamak işlevini yerine getirmeye çalışmaktadır. Bu sürec içinde ülkemizdeki varolan sınıfların her cephesinde ortaya konabilecek ve kitlelere siyasal gereklilikleri açıklama mücadelesi veren devrimci hareketi bilgilendirmek için yeri ne getirmeye çalışmaktadır. TİB, ayrıntı ile ilgili olarak bu yönde çalışmalarını sürdürmektedir. TİB, ayrıntı ile ilgili çalışmalarında bu yönde çalışmalarını sürdürmektedir.

Ancaz, hemen belirtelim ki, gelişimimizde her konuyu iktisat bilimi ile açıklamak istemeyen emperyalizm ve yerli ortaklarımızın sürdürüldüğü ortaya çıkmaktadır.

Bu olgu iktisat bilimi için de geçerlidir. Genelde dünyada uluslararası tekelci burjuvazi, kendi sorunlarının çözümünü için iktisadi kullanımları ülkemizdeki de aynı durum söz konusudur. Üniversitelerde okutulan iktisat bilimi, iktisat bilimi bir dizi matematik ilgisizliklerdir. Geniş yığınlar içinse anlayışsız bir dizi kavram olarak algılanmaktadır. Egemen sınıfların iktisadi sorunlarının anlaşılması için bu kavramların rehberliği kullanılmakta, "enfilyasyonun nedeni işlevi" gibi ifadelerle "gibi" gibi ifadelerle kamuoyunda yaygınlaşmaktadır.

Ülkemizdeki emperyalizm ve yerli ortaklarımızın sürdürüldüğü, geliştiği üst-orta sınıfların eğitim, eğitilimlerden düzenli ve egemen sınıfların daha etkin bir biçimde yararlanabilmesini sağlamaya çalışmaktadır.

ile somutlaştırılmalı ve geniş bir tartışma ortamında oluşturularak sunulmalıdır. Bu örgüt içi demokrasinin yaygınlaşması, TİB'nin amaçları doğrultusundaki işlevini daha üst düzeye çıkaracak ve çalışmalarını hızlandıracak bir oluşumdur.

Ülkemizin yukarıda özetlenen bugün içinde bulunduğu durumda ve sözü edilen çalışma anlayışı ile Tüm İktisatçılar Birliği'nin geçtiğimiz dönem yaptığı çalışmalar aşağıda belirtilmiştir.

-000-

YAYINLAR

A) Araştırmalar:

- "Günümüzde Emperyalist Sömürü Mekanizması" adlı çalışmanın genişletilmiş 2. baskısı yapıldı.
- Bülent Varlık tarafından yazılan "XIX. Yüzyılda Emperyalizmi Batı Anadolu'da Yayılması" adlı kitap yayımlandı.
- TİB Araştırma Gurubu tarafından hazırlanan "Türkiye İşçi Sınıfı ve Mücadeleleri Tarihi" kitabı yayımlandı.
- Yine TİB Araştırma Gurubu tarafından hazırlanan bir diğer çalışma "1976'da Türkiye Ekonomisi" adlı rapor kısa bir süre önce yayımlandı.

B) Resimli İşçi Dizisi:

- Geçen yıl yayımlanan "Fahalılık" kitabının 2., 3. ve 4. baskıları yapıldı.
- "Türkiye'de Sınıflar" ikinci kitap olarak yayımlandı ve kısa zamanda 2. ve 3. baskıları yapıldı.
- "Türkiye'de İşçi Hakları" adlı kitap yayımlandı. Bu kitabında 2. ve 3. baskıları geçtiğimiz günlerde yapıldı.
- Dizinin dördüncü kitabı olarak "Grev" yayımlandı. Diğer kitaplar gibi 2. ve 3. baskıları yapıldı.
- Aynı diziden "İşsizlik" beşinci kitap olarak çıkarıldı.
- "Tekelci Sermaye ile İçişçe" resimli işçi dizisinin altıncı kitabı olarak yayımlandı.

Her iki yayın türünden yeni kitapların çıkarılması için gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.

C) Bülten:

- TİB Aylık Bülteni 50 kadar inceleme ile 12 sayı yayımlandı. Çalışmaların büyük bir bölümü çeşitli demokratik kuruluşların yayın organlarında da basıldı.

KONFERANSLAR-PANELLER-AÇIK OTURUMLAR-KONGRE VE SEMİNERLER

- Mayıs ayının ilk haftası içinde,"1976 İlkbaharında Türkiye Ekonomisi" konulu bir panel düzenlendi.
- Yine Mayıs ayı içinde Gürel Tüzün TÖB-DER Bodrum şubesinde Türkiye ekonomisine ilişkin konuşmalar yaptı.
- M.Tanju Akad ve Bülent Varlık 15-17 Mayıs arasında Petrol-İş Batman şubesinde bir eğitim seminerine katıldılar.
- Ağustos 1976'da Namık Özcan TÖB-DER Zonguldak şubesinde "Pahalılığın Nedenleri" konulu bir konferans verdi.
- Aynı ay A.Cumhur Aytulun Konya Ereğli'de "Emperyalizm ve Pahalılık" konulu bir konuşma yaptı.
- Ekin ayında M.Tanju Akad Kayseri'de "Emperyalizm ve Türkiye" konulu bir konferans verdi.
- "Pahalılık" konusunda bir diğer seminer M.Tanju Akad ve Namık Özcan tarafından Ş.Koçhisar'da verildi.
- Kasım 1976'da TİB üyeleri M.Tanju Akad,Sulhiye Arıkan,Süer Kırçak ve Bülent Varlık Makina Mühendisleri Odası'nca düzenlenen "1976 Sanayi Kongresi"nde görev alarak tebliğler sundular.
- 18-19 Aralık 1976'da Mimarlar Odası Ankara şubesinde düzenlenen "Başkent ve Halkı" adlı açık tartışma toplantısında Namık Özcan ve Süer Kırçak görev alarak tebliğ sundular.
- Şubat 1977'de Cumhur Aytulun Trabzon Halkevi'nde "Emperyalizm" konusunda bir konferans verdi.
- Makina Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen "AET ve Türkiye" paneline Cumhur Aytulun katıldı.
- Nisan 1977'de M.Tanju Akad,Metin Erhan ve Mustafa Sönmez TÖB-DER İzmit şubesi ve Halkçı-Devrimci Gençlik Derneği tarafından düzenlenen "Emperyalizm ve Yeni Sömürgecilik" konulu seminere katıldılar.
- Makina Mühendisleri Odası ile ortak yürütülen çalışmalar sonucunda,
 - .Gündüz Ökçün,"XIX.Yüzyıl Ticaret Sözleşmeleri",
 - .Zafer Toprak,"Türkiye'de Ekonomik ve Toplumsal Düşüncenin Evrimi 1908-18",
 - .İlber Ortaylı,"Genel Çizgilerle XVIII.Yüzyıl Türkiye ve Akdeniz Dünyası",
 - .Yahya Sezai Tezel,"1923-1938 Döneminde Türkiye Ekonomisi",
 - .Asaf Savaş Akad,"Kapitalistleşme Sürecinde Dış Ticaret",
 - .Selim İlkin-İlhan Tokeli,"1929-1930 Krizinde Türkiye" konularında seminerler verdiler.
- TİB tarafından düzenlenen seminerlerde ise,
 - .Ömür Sezgin,"Kadro Hareketi",
 - .Gürel Tüzün,"1950 Sonrası Sanayileşme",
 - .Alpaslan Işıklı,"İşçilerin Yönetime Katılması",
 - .Sina Akşin,"Milli Mücadeleye Girerken Türkiye",
 - .Çağlar Keyder,"Emperyalizm",

- .Türkkaya Ataöv, "Afrika'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri",
- .Murat Belge, "Devlet",
- .Omer Laçiner, "Faşizm" konularında görüşlerini açıkladılar.

BASIN AÇIKLAMALARI-BİLDİRİLER-MİTING VE YÜRÜYÜŞLER

Tüm İktisatçılar Birliği geçtiğimiz çalışma döneminde Türkiye Halkına, demokratik kuruluşlara ve öğrenim kurumlarına karşı yapılan faşist baskı ve saldırıları kınayan bildirimler yayınlamış, basın açıklamalarında bulunmuştur.Yine aynı amaçla demokratik kuruluşlar ile ortak çalışmalar yapılmış ve çalışmaların geliştirilmesi yönünde çaba göstermiştir.

Geçtiğimiz dönemde TİB aşağıda belirtilen miting ve yürüyüşlere de katılmıştır:

- DİSK tarafından düzenlenen "1 Mayıs" miting ve yürüyüşü,
- 27.Eylül.1976'da yapılan "DGM'ne Hayır" miting ve yürüyüşü,
- 5.Şubat.1977'de TÖB-DER, TÜM-DER ve TÜTED tarafından düzenlenen "Ekonomik ve Demokratik Haklar" miting ve yürüyüşü.

DIĞER ÇALIŞMALAR

- Şimdiye kadar özetlenen çalışmaların yanı sıra, TİB içinde üyelere açık ekonomi-politik seminerleri düzenlenmiştir.Üç dönem süren seminerlerin bundan böyle devamı amaçlanmaktadır.Seminerler süresince konuya ilişkin temel kitaplar incelenmiş, her dönem sonunda bir sınav yapılmıştır.
- Aynı konu ile ilgili kurs ve seminerler değişik sendikalarda ve demokratik kuruluşlarda da yapılmıştır.
- Çalışma yılı içinde TİB'e yapılan başvurular değerlendirilmiş ve olanaklar ölçüsünde cevaplandırılmıştır.
- Arşiv ve kütüphaneye ilişkin çalışmalar bir düzene sokulmaya çalışılmış, ancak düzenli bir kadronun sağlanamaması nedeni ile bu çalışmalar yeterli olmamıştır.
- Ayrıca Derneğin faaliyetlerine yeni bir yön verilmesi amacıyla üyeler ve okurlar arasında yapılması düşünülen anketin çalışmaları devam etmektedir.
- Geçtiğimiz yıl üyelerinizle olan ilişkilerin düzenlenmesi amacıyla üye toplantıları yapılmıştır.

B. Jankı Senda Elçi M. Tanju Akad
C. Ayhan Namik Özcan 10. Nisan - 1977